

CtEDO a comunicat Guvernului cazul unei femei discriminate pe criteriu de dizabilitate și lipsite de posibilitatea de a-și apăra drepturile

La data de 23 mai 2022, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a comunicat Guvernului Republicii Moldova un nou caz de încălcare a drepturilor omului. Este vorba despre cazul E.T. vs. Republica Moldova. Cererea vizează imposibilitatea reclamantei de a introduce o acțiune în justiție pentru redobândirea capacității sale juridice. În fața Înaltei Curți, reclamanta este reprezentată de către avocații Asociației Promo-LEX.

La sfârșitul anilor 90, reclamanta s-a îmbolnăvit de o maladie psihică cronică. După apariția maladiei, soțul acesteia a divorțat de reclamantă, iar în anul 2002 a depus o cerere la judecătoria Botanica, pentru a o lipsi de reclamantă de capacitatea juridică.

La 22 noiembrie 2002, judecătoria Botanica a admis acțiunea soțului și a lipsit reclamanta de capacitatea de exercițiu. Reclamanta nu a fost informată despre Hotărârea emisă și nici nu a primit o copie a acesteia. Astfel, ea nu a avut posibilitatea de a contesta hotărârea.

Ulterior, prin Decizia din 17 decembrie 2010, Pretura Sectorului Botanica a atribuit reclamantei un tutore, care a plasat-o într-un centru psihoneurologic. Pe parcursul acțiunii tutelei, tutorele nu și-a manifestat interesul față de reclamantă. Obligațiile stabilite de Codul Civil, privind asigurarea realizării intereselor persoanei aflate sub tutelă

nu au fost realizate efectiv, iar reclamanta a fost lăsată în grija internatului psihoneurologic, fiind incapabilă să-și apere drepturile și interesele.

În anul 2015, avocatul Promo-LEX, Dumitru Sliusarenco a înaintat o cerere de chemare în judecată în interesul reclamantei, privind revizuirea capacității juridice și declararea capacității depline a reclamantei. Printr-o hotărâre definitivă a Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2015, judecătorii au refuzat să examineze acțiunea pe motiv că mandatul dat avocatului de către reclamantă nu era valabil, deoarece era semnat de o persoană în incapacitate de exercițiu.

Invocând articolul 6 din Convenție, reclamanta s-a plâns în fața Înaltei Curți, că imposibilitatea de a porni o acțiune cu privire la capacitatea sa juridică, i-a încălcat dreptul de acces la o instanță. Ea susține, de asemenea, că lipsa sa totală de capacitate de exercițiu, combinată cu plasarea sub tutelă și internarea ei, a constituit o discriminare pe baza stării sale de sănătate mintală, contrar articolului 14 din Convenție împreună cu articolul 8 din Convenție.

În cele ce urmează, CtEDO a invitat Guvernul Republicii Moldova să furnizeze informații cu privire la asigurarea accesului reclamantei la o instanță pentru a obține o decizie de „contestare a drepturilor și obligațiilor sale civile,” în temeiul articolului 6 § 1 din Convenție. De asemenea, Guvernul trebuie să se expună asupra faptului discriminării reclamantei, contrar prevederilor articolului 14 împreună cu articolul 8 din Convenție.

Potrivit avocatului Promo-LEX, Dumitru Sliusarenco: “Practicile de limitare și lipsire de capacitate juridică au cel mai des efecte distructive asupra întregii vieți a persoanei vizate. Aceste efecte includ izolare socială, distrugerea relațiilor personale și de familie, pierderea proprietății sau altor bunuri materiale, interdicția de a lua

propriile decizii, iar uneori chiar abuzuri în instituțiile rezidențiale și expunerea la tratamente inumane. Cazul E.T. înglobează toate aceste efecte și reprezintă o mostră de injustiție nu doar împotriva reclamantei, dar împotriva unei întregi categorii sociale de persoane.”